

KAYISI YETİŞTİRİCİLİĞİ

Kayısı .ağacı yarı sıcak ve kurak geçen bölgelerde, dağların bol güneş gören Güneye bakan eteklerinde derin ve su tutmayan, az meyilli ve hafif kireçli olan yamaçlarda çok iyi yetişmekte, hastalıksız, parlak, Iezzətli, tatlı, kokulu ve kuru maddesi fazla olan ürün elde edilmektedir.Kayısı ağacının gövde ve dalları kış aylarında -35°C kadar düşen soğuklara dayanmaktadır. Kayısı çiçekleri ıslak olmak şartıyla -1°C kadar düşen ısı derecesine mukavemet ederler.

Bazı yıllar ilkbaharda havalar ılık geçtiğinde tomurcuklar patlamak üzere veya çiçekte iken meydana gelen don olaylarından çok zarar görürler .Don olayları çiftçinin bütün ümit, emek ve hayallerini boşa çıkarmakta, sefil ve perişan etmektedir. Meyilli arazide soğuk hava alt taraflara çöktüğünden dikilen kayısı ağaçları dondan fazla zarar görürler. Fakat yukarılara Çıkıldıkça ağaçların dondan zarar görmesi kısmen önlenmiş olur .Kayısı ağaçları meyilli arazinin tesviye eğrileri üzerinde meydana getirilen teras veya çizgiler üzerine dikilirler. Meyilli arazide bu suretle meydana getirilen şekilde hem taban suyunun muhafazasına yardım ettiği gibi, yukarıdan aşağı inen yağmur sularının akıp gitmesini önlemekte ve toprak erezyonunu önlemektedir .

Kayısı ağaçları ekolojik şartlardan dolayı şiddetli kış ve ilkbahar donlarının tesiriyle çiçek tozlarının zarar gördüğü ve netice itibariyle çok az meyve vermesine sebep olduğu anlaşılmıştır. ilkbahar donlarının çiçek zamanına rastladığı yıllar havaların yağışlı ve şiddetli gitmesinden başka bu mevsimde kurak ve şiddetli rüzgarlar gibi faktörler de mahsulün miktar ve kalitesi üzerinde olumsuz tesir göstermektedir .

Klimatolojik aksaklıklar yanında ağaclar bazen de yanlış budama, gübreleme, sulama ve ilaçlamaya tabi tutulmaları mahsül üzerine olumsuz tesir yapmaktadır.

Beslenme şartları düzelince çiçek tozları muntazam şekilde faaliyet gösterdiğinden aksaklıklar ortadan kalkınca ağaclar da bol meyve vermektedirler.

BAHÇE YERİNİN SEÇİMİ

İlkbaharın geç donlarından etkilendiği için ova ve Çukur yerlerden ziyade yamaç ve sırtlar tercih edilmelidir.

Irmak kenarlarından, soğuk havaların toplandığı veya sislerin oturduğu çukur yerlerden kaçınılmalıdır. Ayrıca bol ışık ve güneş istediğinden güney yamaçlar tercih edilmelidir. Meyilli arazide soğuk hava alt taraflara çöktüğünden dikilen kayısı ağacları dondan fazla zarar görürler .Fakat yukarılara çıkıldıkça ağacların dondan zarar görmesi kısmen önlenmiş olur. Kayısı ağacları meyilli arazinin tesviye eğrileri üzerinde meydana getirilen teras ve çizgiler üzerine dikilirler. Meyilli arazide bu suretle meydana getirilen şekiller hem taban suyunun muhafazasına yardım ettiği gibi. yukarıdan aşağıya inen yağmur sularının akıp gitmesini ve toprak erezyonunu önlemektedir .

KAYISI FİDANI YETİŞTİRİLMESİ

Kayısı ve Zerdali meyvelerinden ,elde edilen çekirdekler tohum tavalara sıra üzerine veya saçma olarak Sonbaharda ekilerek üzerine yılanmış gübre ile kapatılır. ilkbaharda çöğürler bir miktar uzayınca seyreltme yapılır .Seyreltilen fideler istenilirse başka tarafa şaşırtılı.Gerek tohum tavalarından şaşırtılmış ve gerekse doğrudan dikilmiş olan tohumlardan yetişmiş olan çöğürler ilkbaharda yeşermeden önce 15 -20 cm. yüksekliğinden kesilirler. Bu çöğürler Haziran ayı içerisinde toprak seviyesine 8 -10 cm. yakın mesafeden sürgün göz aşısı yahut Eylül ayında durgun göz aşısı yapılır .

1-Göz aşısının yapılışı :

a-Anaçta kabuğun T şeklinde kesilip aralanması

b-Gözün kabuk altına sokulması

c-Gözün rafya ile bağlanmış şekli

Çöğürlere yapılan göz aşılarının tutup tutmadığını anlamak için aşidan 15 -20 gün sonra rafyalar çözülürken yaprak saplarına dokunmak suretiyle düşüp düşmediği kontrol edilir. Eğer yaprak sapı düşmezse aşının tutmadığı anlaşıldığından hemen vakit geçirmeden tamir aşısı yapılır. Kışı şiddetli geçen iklim bölgelerinde durgun göz aşısı yapıldığında ertesi yılın baharında uzayan sürgünler daha önce bırakılan tırnak üzerine bir hafta veya 10 günlük ara ile iki yerinden rafya ile bağlanırlar. Bütün yaz boyunca çöğürden uzamış olan piç sürgünler zaman zaman kesilerek temizlenir. Daha ertesi yılın baharında ise, ağaçlara uyanmadan önce tırnak kesme ameliyesi yapılarak aşı sürgünlerinin anaçla kaynaşması sağlanır .

KAYISI FİDANI ÇEŞİTLERİ

Tyhrinta

Malatya

Zaza

Iğdır

Proyma

Tokaloğlu

Septik

Bebeco

Ayrıca Ninfa,Şekerpare ve Roxana çeşitleri listemize dahil edilebilir.

ÇEŞİTLİ ŞEKİLLERDE KAYISI BAHÇESİ TESİSİ

BAHÇE YERİNİN SEÇİMİ

İlkbaharın geç donlarından etkilendiği için ova ve Çukur yerlerden ziyade yamaç ve sırtlar tercih edilmelidir.

Irmak kenarlarından, soğuk havaların toplandığı veya sislerin oturduğu çukur yerlerden kaçınılmalıdır. Ayrıca bol ışık ve güneş istediğinden güney yamaçlar tercih edilmelidir. Meyilli arazide soğuk hava alt taraflara çöktüğünden dikilen kayısı ağaçları dondan fazla zarar görürler .Fakat yukarılara çıkıldıkça ağaçların dondan zarar görmesi kısmen önlenmiş olur. Kayısı ağaçları meyilli arazinin tesviye eğrileri üzerinde meydana getirilen teras ve çizgiler üzerine dikilirler. Meyilli arazide bu suretle meydana getirilen şekiller hem taban suyunun muhafazasına yardım ettiği gibi. yukarıdan aşağıya inen yağmur sularının akıp gitmesini ve toprak erezyonunu önlemektedir .

KARE USULÜ BAHÇE TESİSİ

Kapama şekilde bir bahçe tesisi olup, bu usulde dikilen ağaçların sıralar arası ve üzerindeki mesafeler birbirine eşittir. Bu şekilde bir bahçe kurmak için dikilecek fidanların yerlerini tespit etmek maksadıyla ip, şerit, metre, kazık gibi araçlar kullanılır .Kare şeklindeki dikim usulü bilhassa geniş taç yapan ve uzun ömürlü ağaçlar için tatbik edilir.

DİKDÖRTGEN USULÜ BAHÇE TESİSİ

Dikdörtgen şeklinde tesis edilmiş bahçelerde sıralar arasındaki mesafeler sıralar üzerindeki daha fazladır . Dikdörtgen usulünde tesis olunan bahçeye dikilen ağaçların miktarı diğer usullerinkine nazaran daha azdır.

SATRAHÇ USULÜ BAHÇE TESİSİ

Bu usule beşli dikim usulü de denilir. Satrahç usulünde kayısı gibi geniş taç teşkil eden ağaçlar kare şeklinde dikildikten sonra karelerin kesiştiği boşluklardan faydalanmak maksadıyla Şeftali gibi kısa ömürlü ve küçük taçlı ağaçlar dikilir. Geniş taçlı ağaçlar yetiştikten sonra ve tam mahsule yattıktan sonra ortada kalan kısa ömürlü ağaç sökülerek yok edilir.

ÜÇGEN USULÜ BAHÇE TESİSİ

Bu usulde bahçe tesis etmek için fidanlar eşkenar olan üçgenin köşelerine dikilir. Böylece bahçedeki ağaçların her istikametindeki araları birbirine eşit olduğundan her taraftaki güneş, hava ve topraktan aynı derecede faydalanırlar. Bu usul dikim bilhassa meyilli olan arazi için uygun görülmektedir.

Diğer taraftan belli bir sahaya daha çok ağaç dikmek mümkün olduğundan çoğunlukla tercih olunan bir metottur .

FİDAN DİKİMİ :

Kışı şiddetli geçen iklim ,bölgelerinde fidanların ilkbaharda dikilmesi daha uygun olur. Bu tarih şiddetli soğuk ve donlardan sonra gelen günlere rastlar ilkbaharın başlangıcı sayılan bu tarih donların çözüldüğü ve cemrelerin sona erdiği ve havaların yumuşamaya başladığı günlerdir.

Fidan dikim tarihi iklim bölgelerine göre değiştiğinden bir tarih tespit etmek mümkün değildir. Esas itibariyle fidan dikim mevsimi Sonbaharda ağaçlar yapraklarını döktükten itibaren başlayarak tomurcuklar patlayıncaya kadar devam eder.

Fidan dikilecek çukurlar Sonbaharda yağışlardan önce açılmalı ve havalanması sağlanmalıdır. Çukurlar 60 cm. genişliğinde 60 cm. derinliğinde olmalıdır Dikilecek fidanların çukurları açılırken. üstten çıkan toprak bir tarafa, alttan çıkan başka bir tarafa yığılarak iyice karıştırılırlar böylece üstten çıkan toprak dikilen fidan çukurunun tabanına ve alttan çıkan da çukurun üst kısmına konur. Çukurun orta kısmına da topraktan malç yapılarak fidan bunun üzerine oturtulur.

Fidan çukurlarını en az 2 -3 ay öncesinden açmak faydalıdır. Fidan çukurunu açarken taş ayırık vs. gibi yabancı maddeler tamamen ayıklanır. Eğer çukurun dip kısmı kireçli,taşlı,çakıllı ve molozlu ise burada çukur açmaktan vazgeçmelidir. Çünkü ağacın kök kısmı ileriki yıllar bu gibi kısımlara rastlayınca kurummasına sebep olur.

Fidan dikilirken kök boğazı ve aşı yerinin toprak seviyesinden muhakkak surette 3 -4 parmak yukarıda kalmasına dikkat edilmelidir .Fidan dikildikten sonra çukurun etrafına bir çanak yapılır. Fidan dikilirken kök boğazı ve aşı noktalarının toprak seviyesinden aşağı düşmemesine dikkat edilir. Aksi takdirde derin dikimden dolayı boğaz kısmında arızı (yalancı) kökler meydana geleceğinden dışındaki esas kökler havasızlıktan çürümeye başlayacağından çok geçmeden fidanın kurummasına sebep olur .Fidan dikildiğinde hereğe bağlanmalı ve önce herek sonra fidan dikilmeli ve fidan hereğe ters sekiz şeklinde ve oynak bağlanmalıdır.

Dikim işi sona erince derhal bir can suyu verilmelidir. Dikimde her fidan için 10 kg. yanmış yıllanmış çiftlik gübresi ile 400 gr. Amonyum Sülfat. 200 gr. Potasyum Sulfat, 200 gr. Super Fosfat verilmelidir.

KAYISI AĞAÇLARINA VERİLECEK MESAFELER

Kayısı bahçesi tesisi maksadıyla dikilecek fidanlara verilecek aralık ve mesafeler iklim ve arazinin durumuna ve toprağın karekterine göre değişir Genel olarak sulanabilen ve derin olan topraklar için verilecek mesafeler su- suz veya kıraçlara nazaran daha geniştir .

Memeketimizde kapama şeklinde tesis edilecek kayısı bahçeleri için fidanlar arasındaki aralık ve mesafeler kare şekli için genellikle 10 x 10 m.. kıraçlar için 8 x 8 m. dikdörtgen şekli için 8 x 10 m. uygun sayılmaktadır .

BAKIM

Kayısı bahçeleri herhangi bir şekilde kurulduktan son ra bakım işleri gelmektedir. Randımanlı ve kaliteli bir mahsul alabilmek için ağaçların zamanında budanması, kuru dalların ayıklanması, toprağın layikiyle işlenmesi, sulanması, gübrelenmesi, hastalık ve zararlılarla mücadelesi gerekmektedir.

KAYISI AĞAÇLARININ BUDANMASI

Ağaçlarda taç şekli maksadıyla yapılan budamalar esnasında ana ve tali dallar üzerinde uzanmış olan obur dallar ile aynı istikamette birbirine çok yakın uzanmış olan sürgünler kesilir. Bu suretle yapılan azaltma neticesinde ağaç- taki fazla yük kalkmış olacağından büyüme teşvik edilmiş ve iyi ,bir bahçe kurulmuş olur.

Eğer ağaç zayıf büyüyorsa meyve tutma durumu azalır .Bu taktirde ağaçtaki Iüzumsuz tacın şeklini bozan dalıar tamamen yok edilir. Genellikle çok ince ve uzun dalcıklar daima uzun budanır. Aksi taktirde ertesi yıl meyveleri çok küçük ve yeni sürgünler ise zayıf kalır. Bunlar kış donıarında da çok zarar görürler Kış ve ilkbahar donlarından zarar görmüş olan ağaçlar umumiyetle sene içerisinde hiç bir zaman budanmazlar.

Kayısı ağaçları verim yıllarında meyve tomurcukları bir senelik genç sürgünler üzerinde teşekkül ederler. Kayısı mahsulünün kolay toplanabilmesi için alçak boy tatbik edilir.

Kayısı ,ağaçları yalnızca dikildikleri yıllarda taç teşkili maksadıya şekil budaması yapılırsa da diğer verim yıllarında katiyen budanmazlar. Ancak don ve hastalıkların tesiriyle kurumuş olanlar kesilerek yok edilir.

ÇEŞİTLİ BUDAMA ŞEKİLLERİ

Kayısı için en uygun şekil Öşberg, modifiye lider ve nihayet goble sistemi budamadır.

ÖSBERG GOBLE KARIŞIMI BUDAMA

Bu şekil budama pramit şeklinde olup 40 derecelik açı ile orta dal üzerinde helezonvari biri diğerinin alt kısmına gelmemek üzere yapılmaktadır.

Ağacın tacını teşkil eden yan dalların bile sürgünü birbirine aşlanmış olduğundan mahsul zamanı aşağı sarkmasına ve dolayısıyla çatal destek konmasına İüzum kalmamaktadır.

GOBLE MODİFİYE KARIŞIMI BUDAMA

Kayısı ağaçları son yıllarda en iyi şekilde goble -modifiye lider karışımı sisteminde budanmaktadır.

İyi bir şekilde budanmış olan kayısı ağacının ana dalları bir şemsiye gibi muntazam bir Surette açılmış olması ve gövdeyi güneşin yakıcı tesirinden koruyacak şekilde salkım söğüt gibi her yönünü kapatmış olması gerekmektedir.

GOBLE SİSTEM BUDAMA

Bahçeye yeni dikilmiş bulunan aşılı kayısı fidanlarına goble şekil vermek için 3 sene devamlı olarak budanır. Göble şekline ,kase veya vazo biçimi budama da denmektedir. Bu maksatla fidanlar ilk sene baharda 110 cm. yüksekliğinde budanır.

ikinci sene tepeye yakın üç gözden uzayan dallar 10-15cm.mesafedeki yan gözler üzerinde kesilir.

Yaz ayları boyunca bu dallar üzerinde dikine veya obur sürgünler yok edilecek diğerlerinde (Yeşil budama) uç alma yapılır. İkinci sene teşkil eden bu üç sürgün tekrar 10 -15 cm. mesafeden kesilir.

Aynı suretle yaz ayları devamınca yeşil budama tatbik edilir. Diğer taraftan gövdenin kalınlaşması için üzerindeki tali sürgünler de kalınlaşarak, yok edilerek incelerinde uç alma yapılır. Böylece 3 sene devamlı olarak yapılan budama neticesinde taç teşekkül etmiş olurki daha sonraki yıllar hiç bir suretle budama yapılmayarak yalnız kuru dallar ayıklanır.

MODİFİYE SİSTEMDE BUDAMA

Bahçeye dikilmiş olan aşılı genç fidanlar ilk senesinde 110 -150 cm. yüksekliğinden tepesi kesilir. İkinci yıl yerden 40 -50 cm.'den itibaren 15 -20 cm. ara ile ve helezonvari biri diğeriniin üstüne gelmemek şartıyla 5 göz veya dalcık bırakılarak diğerleri yok edilir.

İkinci sene ağaca bir pramit şekli vermek suretiyle bu dalcıklar 15 -20 cm. mesafede ve dış göz üzerinde kesilerek gövdeye 45 derecelik bir açı teşkil etmek suretiyle uzaması sağlanır .Bütün yaz boyunca ana dallar üzerinde dikine uzayan obur dallar yok edilerek yan ve alt kısımdakiler muhafaza edilir üçüncü seneden itibaren ağacın hem genel şekline hem de ana ve tali sürgün dallardan ,uzayanları her birine pramit şekil vermeye gayret edilir .Yaz ayları devamınca ana ve tali sürgün dallar üzerinde uzayan genç sürgünler 15 -20 cm. den daha kısa bırakılmak suretiyle uç alma yapılır .

MODİFİYE LİDER SİSTEMİNDE BUDAMA

Modifiye lider sisteminin en büyük faydası ağacın gövdesini yere yakın kısmından itibaren taçlandırarak güneşin yakıcı tesirinden korumaktır .Diğer taraftan ana dallardan uzayan genç sürgünler alttakilere aşılandığında aşılı kalmakta ve meyve ağırlığı dolayısıyla aşağı sarmaktan ve kırılmaktan kurtulmaktadır. Bu suretle mahsulün bol olduğu yıllar ana dalların altına çatal sırık ve destek koymaya İüzum kalmamaktadır.

BAHÇE TOPRAĞININ İŞLENMESİNDE GÜDÜLEN AMAÇLAR

Bahçe toprakları genellikle aşağıda sıralanan amaçlarla işlenir.

- 1 -Ağaçların su ve gıdalarına ortak olan yabancı otların yok edilmesi.
- 2 -Çeşitli gübrelerin toprağa karışmasını sağlamak.
- 3 -Toprağın verimliliğini sağlayan küçük canlı varlıkların çalışmasını sağlamak.
- 4 -Köklerin solunumlarını ve topraktaki besin maddelerinin çözömlenmesini ve toprağın havalanmasını temin etmek.
- 5 -Yağmur sularının toprak tarafından kolaylıkla emilmesini sağlamak ve kurak bölgelerde yağmur sularının akıp gitmesini önlemek.
- 6 -Kış aylarında toprağa inen haşerelerin bıraktığı koza ve kurt şekillerini yok etmek için yapılır.

Kayısı bahçeleri Sonbaharda toprak tavında iken iklim bölgelerine göre Ekim -Kasım ayları içersinde 15 -20 cm. derinliğinde pullukla işlenir. Veya bel ile bellenir. Böylece Sonbaharda toprağı işlenmiş olan kayısı bahçeleri kışın yağın yağmur ve kar sularını daha iyi bir şekilde tuttuğundan ağaçlarda da sıhhatli ve meyveleri daha bol ve kaliteli olur. Kayısı bahçeleri ilkbaharda 10 -15 ve yaz aylarında ise 8 -10 cm. den fazla derin olmamak suretiyle yağmur ve suıamalardan sonra işlemek çok faydalıdır.Bu mevsimlerde toprak disk -karro, kültivatör .kazayağı veya rotavatör denilen çapa makinalarından biriyle ,her seferinde bir öncesine nazaran çaprazlama olarak sıralar arası işlenir .

Kayısı ağaçları her defasında belli bir seviyede işlemek gerekir. Zira ağaçların kökleri toprak işlemesine tabi olarak belli bir derinlikte gelişirler .Bu itibarla toprağı bazen yüzeyden bazende çok derinden işlemek çok zararlıdır . Hele yazın çok şiddetli sıcak geçen aylarda lüzümsüz yere toprağın işlenmesi nemin kaybolmasına sebep olur .

Sonbaharda kayısı bahçesi pullukla işlenirken toprağın havalandırılması için bol yağmur ve sulamalardan sonra 2 -3 gün geçmiş olması gerekir .Sonra ilkbaharda toprağı işlenmiş olan bahçeler yağmurlardan daha çok faydalanırlar .

KAYISI BAHÇELERİNİN SULANMASI

Kayısı ,ağaçları genel olarak sudan hoşlanmaz. Ancak meyvelerin irileştiğı ve olgunlaştığı yaz devresinde sulanması gerekmektedir .Umumiyetle ,kayısı ağaçları meyili arazinin eteklerine dikilir .Su tutan ve derin topraklara dikilmiş olan kayısı ağaçları zamk çıkarmakta ve çok miktarda çiçek ve meyve dökümü yapmaktadır.

Kışı şiddetli geçen bölgelerde kayısı ağaçlarının sulanmasını iyi bir şekilde ayarlamak icabeder. Genellikle kayısı ağaçlarının sulanmasına Mayıs ayından itibaren başlanarak ağaç 22 Ağustos tarihine kadar her 20 günde bir tekrarlanması ve 26 Eylül'e kadar devam ettirilmesi gerekir .Bu tarihten sonra bilhassa taban araziye dikilmiş olan kayısı ağaçlarının sulanması neticesi meydana gelen genç sürgünler henüz odunlaşmadığından kışa girdiğinden soğuk ve dona mukavemet edemeyecek yanacaktır.Yani sıcak ve yağmursuz geçen bölgelerde her 20 -25günde bir defa olmak üzere 4 -5 defa sulanır. Ayrıca kayısı mahsulleri ,hasat edilmeden 10 gün evvel sulanması gerekmektedir .

Ayrıca verilen suyun miktarı ve zamanları toprağın çeşidine iklim ve arazi durumuna göre değişir. Kökleri derinde olmayan ağaçlara daha sık su verilir. Killi ve süzek olmayan topraktan daha seyrek su verildiğı halde kumlu ve süzek olanlara az fakat daha sık su verilir.Sulama suyunun bilhassa yazın şiddetli sıcaklarının devam ettiği günlerde gövdeye su değmemesi lazımdır.Bu sebepten suyun gövdeye temas etmemesi için Çevresine topraktan bir yalak yapılır. Esasen yaşlanmış ağaçlarda gövde üzerine değerek verilen suyun hiçbir faydası yoktur .Çünkü ağacın özsuyunu temin eden kılcal kökler tacın gölgelediğı yuvarlağın toprak üzerinde bıraktığı çizgi üzerinde bulunmaktadır .Bu sebeple gerek su gerekse gübre ,bu kısım üzerine verilir.

Umumiyetle meyve bahçeleri 4 şekilde sulanır :

- 1 -Sızdırma usulu
- 2 -Tava usulu
- 3 -Çanak usulu
- 4 -Yağmurlama usulu

SIZDIRMA USULU İLE SULAMA:Kılcal köklerin layikiyle faydalanması için meyve bahçesinde dikili olan ağaçların sıraları arasında 25 -30 cm. derinliğinde özel pullukla açılan harklardan salma suyu geçirmek suretiyle sulanır

TAVA USULU İLE SULAMA:Eğer toprak ağır killi vasıfta ise meyve bahçeleri tava usulüyle sulanır .Bu metot daha düz olan arazide geçirgen olmayan topraklarda tavsiye edilir .Burada esas her ağaç bir tava içerisine alınacaktır .Bu şekilde hazırlanan tavalara bırakılan su toprağın yapısına ve karakterine göre belli bir zaman içerisinde ve belli bir derinliğe kadar nüfus etmesini sağlamaktır .

CANAK USULU SULAMA:Meyve bahçelerindeki ağaçları çanak usuluyle sulamak için sulama suyunun kök boğazlarına değmemesi maksadıyla iki çanak yapılır. Bunlardan içtekine hava yatağı denilmektedir. Dıştaki yatağın içerisine en yakın harktan su bırakılır. Bazı üreticiler sulama suyunun gövdeye değmemesi için kök boğaz kısmına toprak yığarlarsa da doğru değildir. Çünkü kök boğazının etrafındaki toprak ısrının tesiriyle bu kısmı çürüttüğünden ağacın kurumasına sebep olur .Ağacın kök boğazı etrafına yapılan çanağın ,genişliği taç kısmının büyüklüğüne ve toprak üzerinde bıraktığı gölgenin büyüklüğüne göre değişir .

YAĞMURLAMA USULUYLA SULAMA:Yağmurlama tesisleri sabit ve seyyar olmak üzere iki türdür .Her iki usul için de basınçlı suya ihtiyaç vardır .

KAYISI AĞAÇLARININ GÜBRELENMESİ

Bir canlı varlık olarak kayısı ağaçları yaşadıkları müddetçe büyümesi, çiçek açması, yapraklanması, sürgün vermesi ve meyve bağlaması için belli ölçüde besin maddelerine ihtiyaç göstermektedirler.

Ağaçlar topraktan aldıkları besin maddeleri çok çeşitli olup, her türlü toprakta yeteri kadar bulunmazlar. yahutta zamanla nispetleri azalır. veya büsbütün yok olurlar. İşte bu suretle eksilen besin maddeleri toprağa iade edilmeyecek olursa ağaçlar zayıf kalacaklarından çeşitli aksaklıklar meydana gelir.

Gübreleme ameliyesinde en iyi ve ekonomik sonucu alabilmek için aşağıdaki hususların çok iyi bilinmesi gerekmektedir .

- 1 -Hangi cins gübre kullanılmalıdır .
- 2 -Gübrenin şekli nasıl olmalıdır.
- 3 -Gübre toprağın neresine verilmelidir.
- 4 -Gübreler ne zaman verilmelidir.
- 5 -Ne miktar gübre kullanılmalıdır.

1 -Hangi Cins Gübre Kullanılmalıdır

Kullanılacak gübrenin cinsini tayin etmek için toprak analizlerinin yapılması lazımdır .Ayrıca, bitkinin türü ile iklim de göz önünde bulundurulmalıdır. Kireçli topraklar için suda erir fosfor asidini havi gübreler (bulgur) şeklinde gübreler ile asit karakterindeki azotlu gübreler tercih edilmelidir . mikroorganizma faaliyeti düşük olan, özellikle asitli topraklar için nitrat şeklindeki azotlu gübreler uygundur .

2 -Gübrenin Şekli Nasıl Olmalıdır

Gübreler , gaz, Sıvı ve katı şekilde bulunurlar. Katı haldeki azotlu. fosforlu ve potasyumlu gübrelerin toprak ve bitki şartlarına uyacak nispetlerde suda eritilmelerinden sıvı gübreler elde edilir. Sıvı gübreler özel aletlerle toprağa verilir.

3 -Gübreler Toprağın Neresine Verilmelidir

Gübrelerle verilen besin maddelerinden bitkilerin azami derecede faydalanmaları için kök sistemi çevresinde uzun müddet .elverişli halde kalabilmektedir. Bu sebeptendir ki gübreler ,kılcal köklerin bulunduğu kısma tatbik edilir. Fosfor asidini havi gübreler toprağın 15 -20 cm. derinine gömmek lazımdır.

Aksi takdirde 3 -4 cm. derinliğinde veya sathında verilecek olursa yağmur ve sulama sularıyla kökün bulunduğu derinliğe inemeyeceğinden bitkiler bundan faydalanamazlar.

Nitrat şeklinde azotlu gübreler çabuk eridiğinden hafif şeklindeki yağışlarla daha elverişli derinliğe inerler. Onun için bu cins gübreleri toprak üzerine serptikten sonra çapa ile hafif şekilde karıştırmak yeterli olmaktadır. Bu gübreler fosforlu gübrelerde olduğu gibi derine verilecek olursa bu defa kök bölgesinden daha derinlere gideceğinden bitkilerin yararlanmaları çok azalır.

4 -Gübreler Ne Zaman Verilmelidir

Toprağın tabii verimlilik durumunun değişik olması çeşitli bitkilerin gelişme devreleri boyunca besin maddelerinden değişik zamanlar içerisinde ve çeşitli miktarlarda faydalanmaları toprakların bazı besin maddelerine belirli bir zaman içerisinde bitkilerin yararlanamayacakları şekilde dönüştürüldükleri iklim faktörlerinden bilhassa yağışın miktarı ve dağılışı itibariyle tatbik edilen gübrelerin yıkanması üzerine tesiri, gibi faktörler iyi bilindiği takdirde en uygun gübre verme zamanının tayin etmek kolaylaşır .

5 -Ne Miktar Gübre Kullanılmalı

Kayısı bahçeleri için her üç yılda ,bir dönüm başına 3 ton çiftlik gübresi verilmesi en uygun şekildir .Suni gübrelerden her yıl ağaç başına her ağacın yaşı için 100 gr .hesabı i 1e (Ör : 1 0 yaşındaki ağaca 1 kg.) verilmesi faydalıdır .Fosforlu ve potaslı gübreler Sonbaharda ağacın gövdeden itibaren 1 -1 ,5 m. dışına açılacak bir ark içerisine bant şeklinde verilmesi Azotlu gübrelerinde ilkbaharda Mart başında 2/3 ünü Mayıs başında 1/3 ünü olmak üzere serpme şeklinde verilmesi gerekir.

İsmail ŞEVİK/ Ziraat Mühendisi

<http://www.cevizfidan.com/>